

SPIS TREŚCI

Od autora	11
Wstęp	13
 Rozdział pierwszy	
UMOWA POCZDAMSKA W ŚWIELE KONWENCJI WIEDEŃSKIEJ Z ROKU 1969 O PRAWIE UMÓW MIĘDZYNARODOWYCH	
I. Zagadnienia mające zasadnicze znaczenie dla charakteru prawnego konwencji wiedeńskiej o prawie umów międzynarodowych	18
1. Stosunek konwencji wiedeńskiej do umów zawartych wcześniej	20
2. Sprawa wejścia konwencji wiedeńskiej w życie	25
3. Polska i niektóre inne państwa nie podpisały konwencji wiedeńskiej	27
II. Mocarstwa — strony umowy poczdamskiej	31
1. Określenie pozycji „wielkich mocarstw” w społeczności międzynarodowej	31
2. Pozycja Francji w umowie poczdamskiej	33
3. Interpretacja przez strony umowy poczdamskiej zagadnienia „co należy uznać za umowę międzynarodową z punktu widzenia jej formy?”	34
a. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich	35
b. Stany Zjednoczone Ameryki	35
c. Wielka Brytania	36
4. Interpretacja przez strony umowy poczdamskiej zagadnienia „kto jest kompetentny do zawierania umów międzynarodowych w imieniu państwa?”	36
a. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich	38
b. Stany Zjednoczone Ameryki	39
c. Wielka Brytania	41

5. Interpretacja przez strony umowy poczdamskiej zagadnienia „co należy uznać za umowę międzynarodową z punktu widzenia jej nazwy?”	42	b. umowy międzynarodowe ustanawiające obowiązki dla państw trzecich	68
a. Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich	45	4. Odwołanie lub zmiana obowiązków albo praw państw trzecich	70
b. Stany Zjednoczone Ameryki	46		
c. Wielka Brytania	46	Rozdział drugi	
III. Umowa poczdamska a wymogi zawarte w art. 2 pkt 1 ust. „a” konwencji wiedeńskiej	47	STOSUNEK NIEMIECKIEJ REPUBLIKI FEDERALNEJ DO UMO- WY POCDZAMSKIEJ	
1. Artykuł 2 pkt 1 ust. „a” konwencji wiedeńskiej defini- cją umowy międzynarodowej	47	I. Podstawowe etapy kształtowania się stosunku NRF do umowy poczdamskiej	72
2. Umowa międzynarodowa jest porozumieniem zawar- tym między państwami	48	1. Czynniki polityczne zasadniczym elementem kształ- tującym stosunek NRF do umowy poczdamskiej	72
3. Umowa międzynarodowa jest aktem prawa między- narodowego sporządzonym w formie pisemnej	49	2. Stosunek NRF do umowy poczdamskiej w począt- kowym okresie kształtowania się państwowości (1949—1952)	75
4. W stosunku do umowy międzynarodowej ma zasto- sowanie prawo międzynarodowe	50	3. Stosunek NRF do umowy poczdamskiej w okresie uzyskania suwerenności (1952—1969)	77
5. Umowa międzynarodowa jest porozumieniem zawar- tym w jednym lub kilku powiązanych ze sobą doku- mentach	51	4. Zmiana koncepcji politycznoprawnych rządu NRF w latach poprzedzających podpisanie układu z Polską	78
6. Umowa międzynarodowa jest to porozumienie bez względów na jego konkretną nazwę	52	5. Ratyfikacja układu Polska—NRF otwiera nowe drogi	80
IV. Umowa poczdamska w świetle postanowień innych artykułów konwencji wiedeńskiej, mających zasadnicze znaczenie dla umów międzynarodowych	53	II. Kwestionowanie przez NRF prawnej istoty umowy poczd- amskiej	81
1. Wejście w życie umowy międzynarodowej	54	1. Podstawowe założenia prawnopolityczne NRF w sto- sunku do postanowień umowy poczdamskiej	81
2. Zastrzeżenia do umowy międzynarodowej	55	2. Stosunek NRF do zagadnienia formy umowy mię- dzynarodowej	84
3. Prawo wewnętrzne a przestrzeganie umów między- narodowych	58	3. NRF a sprawa kompetencji do zawierania umów międzynarodowych w imieniu państwa	85
4. Terytorialny zasięg umów międzynarodowych	59	4. Stosunek NRF do zagadnienia nazwy umowy mię- dzynarodowej	87
V. Umowa poczdamska — <i>pactum in favorem tertii</i> w świetle konwencji wiedeńskiej	60	5. Umowa poczdamska — <i>res inter alios acta</i>	88
1. Umowa poczdamska — umową międzynarodową na korzyść Polski	60	6. Stosunek NRF do czasu obowiązywania umowy poczdamskiej	90
2. Umowa międzynarodowa nie tworzy obowiązków ani praw dla państwa trzeciego bez jego zgody	63	7. Stosunek NRF do umowy poczdamskiej jako <i>pactum in favorem tertii</i>	92
3. Umowy ustanawiające prawa lub obowiązki dla państw trzecich	65	III. Interpretacja przez NRF postanowień zawartych w rozdzia- łach IX i XIII umowy poczdamskiej	93
a. umowy międzynarodowe ustanawiające prawa dla państw trzecich	65	1. Podstawowe kierunki interpretacji przez NRF posta- nowień rozdziałów IX i XIII umowy poczdamskiej	93
		2. „Ziemie na zachodzie i północy przyznane Polsce pod tymczasową administrację”	95

3. Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej	97
4. Stosunek NRF do spraw wysiedlenia ludności narodowości niemieckiej z terytoriów przywróconych Polsce	99
IV. Stosunek NRF do umowy poczdamskiej po roku 1970	100
1. Układ Polska—NRF zmianą stosunku NRF do umowy poczdamskiej	100
2. Zmiana stosunku NRF do umowy poczdamskiej zmianą stosunku NRF do krajów socjalistycznych	101
3. Wpływ układu ZSRR—NRF na zmianę stosunku NRF do umowy poczdamskiej	103
Rozdział trzeci	
UKŁAD POLSKA — NRF Z DNIA 7 GRUDNIA 1970 A POSTANOWIENIA UMOWY POCZDAMSKEJ DOTYCZĄCE TERYTORIUM	
I. Granica na Odrze i Nysie Łużyckiej	104
1. Uznanie przez NRF ustalonej i istniejącej granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej istotą układu Polska—NRF	104
2. Uznanie granicy międzypaństwowej w świetle norm powszechnego prawa międzynarodowego	107
3. Uznanie granic przez państwa nie mające wspólnej granicy	111
4. Ostateczny charakter uznania przez NRF granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej	114
5. Uznanie granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej przez układ Polska—NRF a uznanie tej granicy przez układ Polska—NRD	118
II. Nienaruszalność granic, integralność terytorialna, wyrzeczenie się roszczeń terytorialnych	122
1. Określenie tych pojęć w świetle norm powszechnego prawa międzynarodowego i praktyki państw	122
2. Nienaruszalność granic państwowych podstawowym warunkiem normalizacji stosunków Polska—NRF	127
3. Bezwzględne poszanowanie integralności terytorialnej oraz wyrzeczenie się roszczeń terytorialnych	129
4. Wyrzeczenie się stosowania siły	131
III. Prawnomiędzynarodowe konsekwencje postanowień dotyczących terytorium w układzie ZSRR — NRF	135
1. Podstawowe cechy układu ZSRR—NRF	135
2. Nienaruszalność obecnie i w przyszłości granic	

państwowych i nieograniczone poszanowanie integralności terytorialnej	140
3. Wyrzeczenie się groźby użycia siły lub jej stosowania oraz wyrzeczenie się roszczeń terytorialnych	142
IV. Sprawa odłożenia „ostatecznego uregulowania” do czasu zawarcia przez Narody Zjednoczone traktatu pokojowego z Niemcami	144
1. Umowa poczdamska a traktat pokoju z Niemcami	144
2. Układ Polska—NRF a sprawa traktatu pokojowego	145
3. Układ ZSRR—NRF a sprawa traktatu pokojowego	147
Rozdział czwarty	
TZW. SPRAWY HUMANITARNE A PROBLEM HUMANITARNY ŁĄCZENIA RODZIN	
I. Umowa poczdamska prawną podstawą uregulowań ludnościowych po II wojnie światowej	148
1. Geneza i przyczyny przesiedlenia ludności narodowości niemieckiej z obszarów Europy środkowej, wschodniej i południowo-wschodniej	148
2. Rozdział XIII umowy poczdamskiej: rola i zadania Sojuszniczej Rady Kontroli w realizacji przesiedlenia ludności niemieckiej z obszarów Polski, Czechosłowacji i Węgier	156
3. Międzynarodowy przymusowy transfer ludności a powszechne prawo międzynarodowe	159
II. Tzw. sprawy humanitarne jako bezpodstawna wersja o „niemieckiej mniejszości narodowej” w Polsce	163
1. Obywatelstwo w świetle powszechnego prawa międzynarodowego i prawa polskiego a obywatelstwo w ustawodawstwie NRF	163
2. Żądanie przeprowadzenia opcji jest próbą tworzenia przez NRF problemu mniejszości niemieckiej na terytorium Polski	170
Zakończenie	173
Bibliografia	174